

ഇസ്തിഗാസഃ - 2

ദാعاء എന്ന പദവും ഉബാദ എന്ന അർമാവും

ദാعاء എന്ന പദത്തിന് ഉബാദഎന്ന അർത്ഥമാണ് പല വുർആൻ വ്യാപ്താതാക്കളും നൽകിയിരിക്കുന്നത് . അതിനാൽ ലാتدعوا مع الله أحدا (الجن) പോലുള്ളതു സുക്തങ്ങൾ വ്യക്തമാക്കുന്നത് അല്ലാഹു അല്ലാത്ത വർക്ക് നിങ്ങൾ ഇബാദത്ത് നിർവ്വഹിക്കുത് എന്നാണ് , അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോട് നിങ്ങൾ സഹായാർത്ഥന നടത്തരുത് എന്നല്ല.

ഈ വാദം സ്വീകാര്യമോ ? നമുക്ക് പരിശോധിക്കാം.

എന്നാണ് ദാعاء ? എന്നാണ് ഉബാദ ?
നമ്മി(സ) പറയുന്നു: (أحمد) إن الدعاء هو العبادة
“പ്രാർത്ഥനയാണ് ഇബാദത്ത്”

الدعاء مخ العبادة (ترمذى)
“ഇബാദത്തിന്റെ മജജയാണ് പ്രാർത്ഥന”
ഈ രണ്ട് നമ്മിവചനങ്ങളും ഒരുള്ളം , ഇബാദത്തും

തമിലുള്ള ബന്ധം നമുക്ക് വ്യക്തമാക്കിത്തരുന്നു. അതായത്, ഇബാദത്തുകളിൽ ഏറ്റവും പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നതാണ് പ്രാർത്ഥന .നന്നു കൂടി വ്യക്തമായിപ്പറഞ്ഞാൽ ഏറ്റവും മഹത്തായ ഇബാദത്താണ് പ്രാർത്ഥന.

അപ്പോൾ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോട് ഒരു വിശാസി പ്രാർത്ഥിച്ചാൽ അത് അദ്ദേഹം അവർക്ക് ചെയ്യുന്ന ഇബാദത്താകും. ഈത് ഗൗരവമേറിയ ഒരു പാതകമാണ്. ഈ ഗൗരവം ശരിക്കും വെളിപ്പെടുത്താൻവേണ്ടിയാണ് പണ്ഡിതനാർ ദുരു എന്ന പദത്തിന് ഇബാദത്ത് എന്ന അർത്ഥമുണ്ട്. നൽകുന്നത്,അല്ലാതെ അല്ലാഹു അല്ലാത്തവരോട് പ്രാർത്ഥിക്കുന്നതിൽ തെറ്റില്ലെന്ന് സ്ഥാപിക്കാനല്ല.

ഈ അർപ്പം കൂടി ചിന്തിച്ചാൽ മറ്റാരു വസ്തുതകൂടി നമുക്ക് ബോധ്യമാകും. അതായത് ദുരു എന്ന പദത്തേക്കാൾ വിശാലാർത്ഥമുള്ളതാണ് ഇബാദത്ത്

എന്ന പദം . ദുരു എന്നതിൽ ഇബാദത്തുകളിലെ പ്രധാന ഇനമായ പ്രാർത്ഥന മാത്രമെ ഉൾക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ ഇബാദത്തിൽ ദുരുളം, പുറമെ മറ്റൊല്ലോ ആരം ധനകളും ഉൾക്കൊള്ളുന്നുണ്ട്. തന്ത്രിസ്ഥാനത്തിൽ ദുരു എന്നതിന് ഇബാദത്ത് എന്ന് അർത്ഥം പറഞ്ഞാൽ ഇബാദത്തുകളിൽ വളരെപ്രധാനപ്പെട്ട പ്രാർത്ഥനങ്ങളിൽ ഉൾപ്പെടുകയില്ലെന്ന് പറയുന്നത് നിരർത്ഥകമായിരിക്കും.

ആരകയാൽ, ദുരന്ത എന്ന പദത്തിന് ഇംഗ്ലീഷിൽ എന്ന അർത്ഥമാണ് നൽകിയാൽ പ്രാർത്ഥന ഉൾപ്പെടെയുള്ള ഒരു ആരാധനയും അല്ലാഹു അല്ലാത്തവർക്ക് ചെയ്യുന്നത് എന്ന വിശാലാർത്ഥമാണ് ഉണ്ടാകുന്നു എന്നല്ലാതെ ദുരന്തം അർത്ഥവാം. തദ്ദേശവാം അവിടെ നഷ്ടപെടുന്നില.

മരിച്ചവരോട് സഹായം ചേരിക്കാമെന്തിന് പറയ
പെടുന്ന തെളിവിലുകൾസ്വീകാര്യമോ ?

- وَسَلَّمَ مِنْ أَرْسَلَنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولِنَا (زُخْرَفٌ - ٤٥)
 “�ବିଯେ ତାଙ୍କରିକି ମୁହଁ ଅଯକାପ୍ଲଟ ପ୍ରବାଦ
 ଚକରୋକ୍ ଶୋଭିକୁକ୍.” (ସ୍ଵର୍ଗିମ୍ - 45)

ഇവിടെ മൺമറ്റെ പ്രവാചകരോട് ചോദിക്കുവാൻ നമ്പി(സ) യോംക് അല്ലാഹു കൽപ്പിക്കുന്നു എന്നാണ് വാദം . എന്നാൽ വാസ്തവമെന്തെന്ന് നമുക്ക് പരിശോധിക്കാം.

ഇവ സുക്രതത്തിന്റെ വിശദകിരണത്തിൽ വുർആൻ പ്രധാനമായും മൂന്ന് അഭിപ്രായങ്ങളാണ് രേഖപെടുത്തിയിട്ടാണ്ടത്.

- 2- ശ്രമം നൽകപ്പെട്ട് സമൂഹത്തോട് - ജുത മാരോട്ടും, ക്രിസ്ത്യാനികളോടും - ചോദിക്കുക .

- 3- இரு ஸுக்கத்தில் பரிணம நிர்வேலால், யமாற்ம ஹலாவ் அஸ்வாரூ மாத்ரமானைய யாமாற்றுமான் முன்கஷின்ற ஏஸ்வாப்ரவாசகரூட் பிவுபிசுத் ஏன் வங்குத மக்களும்கூக்கிள்க் முபித் ஸபிரிக்கிளான் வேள்கியுத்தான். கூடாதெ பிவாசகர் அத்தத்தில் சோடிசிட்டிடு.

മേൽക്കുന്ന ലൈ തിരിൽ ആദ്യത്തെ അഭിപ്രായമനുസരിച്ചാണ് മുകളിൽ പറഞ്ഞ വാദം ഉന്നയിക്കുന്നത്. പക്ഷേ ഈ അഭിപ്രായം മേൽ വാദം ഉന്നയിക്കുന്നവർക്ക് തന്നെ തിരിച്ചടിയാണ്. കാരണം സുക്തത്തിലെ നിർദ്ദേശം മരിച്ചുപോയ പ്രവാചകരോട് അവർ മരണാവസ്ഥയിൽ നിലകൊള്ളുന്നവർ ചോദിക്കാനല്ല. മരിച്ച അവർക്ക് ജീവൻ തിരിച്ചുനൽകപ്പെടുകയും, അവർ പ്രവാചകരെ മുന്പിൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടപ്പെടുകയും ചെയ്ത ശേഷം ചോദിക്കാനാണ്. എന്ത്കാണണ്ണാൽ മരണാവസ്ഥയിൽതന്നെ ചോദിക്കാനായിരുന്നുവെങ്കിൽ അവരെ ജീവൻ തിരിച്ചുനൽകി പ്രവാചകരെ മുന്പിൽ ഒരുമിച്ചുകൂട്ടപ്പെടേണ്ടതുണ്ടായിരുന്നില്ല.

ഇവിടെ മരണം സംഭവിച്ചു എന്നതല്ല സഹായാർത്ഥ നയ തകയുന്നത്. മറിച്ച് മരണപ്പെട്ട അവസ്ഥയിൽത്തന്നെ

നിലവിൽക്കുക എന്നതാണ്. മരിച്ചുപോയവർ ജീവൻ
തിരിച്ചുകിട്ടി തിരിച്ചുവന്നാൽ അവരോട് സഹായാർത്ഥന
നടത്താൻ പാടില്ല എന്ന് ആർക്കൂം വാദമില്ല. കാരണം
അവർ ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരുടെ ഗണത്തിൽ ഉൾപ്പെടും.
ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരോട് സഹായം ചോദിക്കൽ വുമ്പുള്ള
നിബന്ധങ്ങൾ , ഹദിസിന്റെയും അനുവാദത്തിനു വിധേയ
മാണ്. ആകയാൽ, ഉദ്യൂതസ്യാക്തം മരണപ്പെടുവരോട്
അവരുടെ ജീവൻ തിരിച്ചുനൽകപ്പെടുന്നതിനുമുമ്പ്
സഹായം ചോദിക്കാമെന്നതിനു തെളിവില്ല.

إِنَّمَا يُلِكُّمُ اللَّهُ وَرَسُولُهُ وَالَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نَصَارَوْتُمُ الصَّلَاةَ وَيُؤْتُونَ زَكَاةً وَهُمْ رَاكِعُونَ (النَّاهِدَةُ)

“നിശ്ചയം അല്ലാഹുവും അവൻ പ്രവാചകനും നമസ്കരിക്കുകയും, സകാർ കൊടുക്കുകയും , -അല്ലാഹുവിൽ മുസ്ലിം-കുമിടുകയും ചെയ്യുന്ന സത്യവിശ്വാസികളും നിങ്ങളുടെ സഹായികളാണ്.” (അൻ മാഹദ്)
 1- ഈ സുക്തത്തിന്റെ വെളിപ്പത്തിൽ, മൺമറഞ്ഞുപോയ മഹ തുക കേളാടുള്ള സഹായാർത്ഥന ഈ സ്വലാമിക ദ്വാഷ്ട്വാ അനുവദനീയമാണ്. ഈവാദം ശരിയാണോ?
 അല്ലെങ്കിൽ എന്തെങ്കാണ് ?

ମୁଁ ସ୍ଵକତତିରେ ପଶୁଗତଲା ପରିଶୋଧ୍ୟପ୍ରାତି
ଭୋତିକ ଲୋକ ଜୀବିତତିରେ ଵିଶ୍ୱାସିକର୍ମକ୍ ଏହିବ୍ୟୁ
ଶୁଣକରିବୁ, ଉପକାରପ୍ରଦର୍ଶନମାତ୍ର ଅଛିବୁହୁବିରେଣ୍ଡିଯୁ,
ପ୍ରବାଚକରେଣ୍ଯୁ ଗିରିଦେଶଙ୍କେ ଉତ୍ତରକାଳୀଙ୍କ ପଠନ୍ତରଂ
ସହକରିତ୍ୟ ଜୀବିକଲାଙ୍କ ଏଣ ବନ୍ଦତୁତ ଵିଶ୍ୱାସି
କରେ ବୋଯାପ୍ରଦ୍ୟତଲାଙ୍କ ସ୍ଵକତତିରେ ଲକ୍ଷ୍ୟମନ୍ଦ
ମନ୍ଦିଲିଲାକାଂ. କାରଣେ ପ୍ରଗତ୍ୟ ସ୍ଵକତତିରେ ଶେ
ଷଂ ବରୁଣ ସ୍ଵକତଙ୍କେ ଵିଶ୍ୱମାକୁନ୍ତ ଜୁତ ନନ୍ଦ
ରାକଣ୍ଠିଲ୍ୟୁ, ଅବିଶ୍ୱାସିକଣ୍ଠିଲ୍ୟୁ ଵିଶ୍ୱାସମର୍ପିତ୍ୟ
ଅବ ରହ ସହାୟିକଳାକୁନ୍ତିରେ ମଲଶୁଣ୍ଟରେଯାଙ୍କ.

- 2- സത്യവിശ്വാസികളുടെ സഹായം മരണത്തോടെ നഷ്ടപ്പെടുമെന്ന് സുക്രതം വ്യക്തമാക്കുന്നു. എങ്ങിനെ

| സത്യവിശ്വാസികളുടെ സഹായം മരണത്തോടെ നഷ്ടപ്പെടുമെന്ന് സുക്രതം വ്യക്തമാക്കുന്നു. എങ്ങിനെന്നെല്ലാം, ഇപ്പോൾ സഹായിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിശ്വാസികളുടെ ലക്ഷ്യം അല്ലാഹു പറഞ്ഞത് നമസ്കാരം നില നിർത്തുക, സകാരം കൊടുക്കുക, റൂക്കുഅബ്ചയ്യുക എന്നിവയാണ്. ഈ മുന്ന് കാരജങ്ങളും മരണത്തോടെ ഇല്ലാതാക്കുന്നു. അതോടെ സുക്രതത്തിൽനിന്ന് പരിധിയിൽ നിന്നു മരിച്ചുവർ പുറം തന്നെയാണ്.

യെന്നാൽ, മറ്റൊരുവരെ സഹായിക്കാൻ കഴിയുന്ന വിശ്വാസികളുടെ ലക്ഷ്യം മായി അല്ലാഹു പറ ഞ്ഞത് നമസ്കാരം നില നിർത്തുക, സകാരത് കൊടുക്കുകെ, രൂക്ഷാഞ്ചലപയുക എന്നിവയാണ്. ഈ മുന്ന് കാര്യങ്ങളും മരണത്തോടെ ഇല്ലാതാകുന്നു. അതോടെ സുക്തത്തിന്റെ പരിധിയിൽ നിന്നു മർച്ചവൽ പുറത്താവുന്നു.

نسمة المؤمن طائِي بعلقة في شرح الخاتمة حتى يجعَه اللَّهُ إِلَى حسْبِهِ - 3

الكتاب المقدس

“വിശ്വാസിയുടെ അത്മാവ് സ്വർഗ്ഗത്തിലെ വൃക്ഷങ്ങളിൽ ആഹാരം കഴിച്ചു കുടുന്ന രൂപ പക്ഷിയായിരിക്കും. പുനർജ്ജനം നൽകുമ്പോൾ ദിവസം അല്ലാഹു അതിനെ അതിരേ ശരിരത്തിലേപക്ക് മടക്കുന്നത് വരേക്കു” (അഹ്‌മദ്) നല്ല മനുഷ്യനോട് വബന്ധിലെ വിചാരണ കഴിഞ്ഞാൽ ഇലകാരം പറയുമെന്നും (ترمذى: ۱۰)

“പുതുമാരൽ ഉറങ്ങുന്നത് പോലെ സുവമായി ഉറങ്ങി കൊള്ളുക”(തുർമ്മംഗി)

ମେତ ହାତୀସୁକର ବେଚ୍ଛ ପିଣିକବୁବୋଶ ମର
ଗା ଶେଷଂ ସତ୍ୟାନଙ୍କୁତ୍ତାଯ ଅନ୍ତରୁକ୍ତକରିକି ଭୁଲିଲୋକତୁ
ତୁଳିବର ସହାୟିକାନୁତ୍ତ ଆଵଶ୍ୟକ କିମ୍ବା ଲାଭି
କିମ୍ବା କାହିଁ ଲେଖାଗ୍ରହ ଆଵର ତାତ୍ପର୍ଯ୍ୟର ସର୍ବକର୍ମମଧ୍ୟରୁରେ
ମହାନ୍ତର ଏକ ନିଲାଗିତ ଆଵରୁଦ୍ଧ ଶରୀରଙ୍କରିକକ
ସୁପରକରମାଯ ଉକବ୍ୟା ଆରମ୍ଭକରିକ ସାରଗ୍ରୀଯ ଜୀବି

തവും നൽകപ്പെടുക മാത്രമാണ് ചെയ്യുന്നതെന്നും മനസ്സിലാക്കാം.

— സുക്കരതിൽ അല്ലാഹു പറയുന്നത് മേൽ പറയപ്പെട്ട്
മുന്ന് ഗുണങ്ങൾ ഉള്ള എല്ലാ വിശ്വാസികളും നിങ്ങളുടെ
സഹായികളാണ് എന്നാണ്. ഇവിടെ നിങ്ങൾ എന്നത്
കൊണ്ട് ഉദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നതും യമാർത്ഥതിൽ ഉള്ള
മുന്ന് ഗുണങ്ങളുമുള്ള വിശ്വാസികളെ തന്നെയാണെല്ലാ.
അമവാ സത്യവിശ്വാസികൾ പരിപ്പരാ സഹായികളാണ്
എന്നതും . തടടിസ്ഥാനത്തിൽ ചിന്തിക്കുമ്പോൾ
ലോകത്ത് ഒരു മുൻ്പിം മാത്രം ബാക്കിയാകുന്ന സാഹചര്യത്തിൽ
മാത്രമേ മരിച്ച വിശ്വാസികളുടെ സഹാ
യത്തെക്കുറിച്ച് ചിന്തിക്കേണ്ടതുള്ളതും.പ്രസ്തുത വിശ്വാസി
ണങ്ങളുള്ള എത്രയോജിവിശ്വാസികൾ ജീവനോടെ തന്റെ
മുന്നിൽ നിരന്നു നിൽക്കുന്നു. മാത്രമല്ല അവരുടെ
സഹായം അനുഭവമോധ്യമുണ്ട്.എന്നിരിക്കേ മരിച്ച
വരെ അനേകിക്കേണ്ട സാഹചര്യം എന്നാണുള്ളത് ?

ചുരുക്കത്തിൽ, മരിച്ചപോയ മഹാമാരോട് സഹായാർത്ഥന നടത്താമെന്നതിന് ഈ സൃഷ്ടിം ഒരു വിജയിൽപ്പം രേഖയാണ്.

ഹസനുൽ ബസ്തി (റ) യൂടെ വ്യാഖ്യാനം:

وظاهر قوله : والذين آمنوا عموم من آمن من مضى منهم ومن بقي قاله

الحسن (البحر المحيط ٣-٥١٣)

జీవితకాలమరణప్రాలె మరగా శేషవుం మహా ఉండిన సహాయికానీ కశియైమానీ ఇల్లా వాచకం వ్యక్తమాక్కున్నటబడిన చిలద వాటిక్కున్నా. ఇల్లా వాడం శరీరానో ? నమ్మకం పరిశోయికాం.

നബി (സ) യുടെ അനുചരരമാർ ജൂതനസ്വാരം ക്കെല്ലെ കൈകാര്യകർത്താക്കളും സഹായികളും ആക്കു ന്നതിനെ തടങ്ങുകൊണ്ടും സത്യവിശാസികളെ സഹാ യികളാക്കാൻ പ്രേരിപ്പിച്ചുകൊണ്ടും അവതരിക്കപ്പെട്ടു താണ് ഈ സുക്തം. ഈ സുക്തം അവതരിക്കപ്പെട്ട എട്ട് ത്തിൽ ഒന്നാം മുൻ വരുന്നതിൽപ്പെട്ട പരിധിയിൽ നബി (സ) യുടെ സഹാബികൾ മാത്രമെ ഉൾപ്പെടുന്നുള്ളൂ . അവരിൽ ഭൂതിപക്ഷവും വഹാതായ ശ്രേഷ്ഠമാണ് ഹസനുൽ ബൈസ്രി (റ) ജനിക്കുന്നത് . അപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തിൽപ്പെട്ട കാലത്തുള്ള വിശാസികളിലെയിക്കവും താബിള്ലുങ്ങളാണ് .അത് കൊണ്ടുതന്നെ മേലുംതിച്ചു സുക്തത്തിൽ പറഞ്ഞ ഒന്നാം മുൻ വരുന്നതിൽ അവർ പെടുമോ ? അവർക്ക് ജൂതനസ്വാരക്കെല്ലെ കൈകാര്യകർത്താക്കളും സഹായികളുമാക്കാൻ പറ്റുമോ ? തുടങ്ങിയ സംശയങ്ങൾ ഉടലെടുക്കുക സ്വാഭാവികമാണ്. അത് കൊണ്ടുതന്നെ അകാലത്ത് ഈ സുക്തത്തെ വ്യാഖ്യാനിക്കുവേം അത്തരം സംശയങ്ങൾ ദൃശ്യകരിക്കേണ്ടതുണ്ട് .അത് കൊണ്ടാണ് ഹസനുൽബൈസ്രി (റ) മേൽ പ്രകാരം പറഞ്ഞത്. അമവാ ഏന്നത് പൊതുവായ അർത്ഥമുള്ള പദമാണ് . അതിനാൽ അതിൽപ്പെട്ട പരിധിയിൽ കഴിഞ്ഞുപോയവരും (സഹാബികൾ) ശ്രേഷ്ഠിച്ചിരിക്കുന്ന വരും (താബിള്ലുങ്ങളും അവർക്ക് ശ്രേഷ്ഠം വന്നുകൊണ്ടിരിക്കുന്നവരും) ഉൾപ്പെട്ടും. അതിനാൽ അവരും ജൂതനസ്വാരക്കെല്ലെ സഹായികളും കാര്യകർത്താക്കളുമാക്കണമെന്നത്. സത്യവിശാസികളെയാണ് സഹായികളും കാര്യകർത്താക്കളുമാക്കേണ്ടത്.

ହସନ୍‌ଗୁଣ ବୟାପ୍ତି(ଗ) ଯୁଦ୍ଧ ବ୍ୟାବ୍ୟାମ ମରି
 ଅପରୁଂ ଜୀବିଶ୍ଚିରିକଷୁଣଵରୁମାଯ ଵିଶାସିକର ଜୀବି
 ଅରିକୁଣ୍ଣାନବରୁଏ କେକାରୁକରିତାକଲ୍ପୁଣ ସହାୟ
 କଳ୍ପିମାଣନାଳ ସୁଧିପ୍ରିକଷୁଣନ୍ତ ଏଣୁପରିଣତାରେ
 ମରିଛୁପୋଯ ବିଶାସିକର ମରଣଶେଷବୁଂ ନମଙ୍କରି
 କୁକୁରୁଂ , ସକାତି କୋଟୁକୁକୁରୁ ଚେତ୍ୟତୁକୋଣାଳି
 ରିକୁକୁରୁ ଆଣନ୍ତ ପରିଯେଣିବରୁଂ . କାରଣୀ ଆମ୍ବା
 ଏଣନ୍ତିରେ ଵିଶେଷଜନମାଯି ଅଳ୍ପାହୁ ପରିଣତର ବିଶ
 ସିକଳେ ସହାୟିକାନ ଆରହତ. ଯୁଦ୍ଧ ବିଶାସିକର
 ନମଙ୍କାର ନିଲନ୍ତରତ୍ତୁନବରୁ ସକାତି କୋଟୁକୁ
 ନାମବିନ୍ଦାନିରିଶାନ୍ତରୁଣ୍ୟ

എന്നീകാര്യങ്ങൾ ഏതുവരെ ഉണ്ടായത് കാണുകളും മാത്രം അദ്ദേഹം മഹാനാശനാശ പറയാനോക്കുമോ ? മഹത്യം നേടിയെടുക്കാൻ പുറമെ എന്തെല്ലാം കാര്യങ്ങൾ ചെയ്യേണ്ടതുണ്ട് ? അപ്പോൾ വാദിനാം എന്നതിന്മഹാശാർ എന്ന അർത്ഥം നൽകുന്നത് വാസ്തവ വിരുദ്ധവും, തത്രിഖാരണാജനകവുമാണ്.

എന്നാൽ വിശ്വാസം , നമസ്കാരനിർവ്വഹണം, സകാത്ത് കൊടുക്കൽ എന്നീ ശുണ്ണങ്ങൾ സമേച്ചിക്കുന്ന ഒരു വ്യക്തിയിൽ നിന്നു മറുള്ളവർക്ക് സഹായം ലഭിക്കുക എന്നത് പുർണ്ണാർത്ഥത്തിൽ തന്നെ ശരിയാണ്. കാരണം അർഹരായ വിശ്വാസികൾക്ക് അർഹിക്കുന്ന വിധത്തിൽ സകാത്ത് ലഭിക്കുക എന്നത് തന്നെ ഏറ്റവും വലിയ സഹായമാണെല്ലാ.

ചുരുക്കത്തിൽ, ഹസനുൽ ബസ്സർ (റ) വിന്റെ വിശദീകരണം മരിച്ചവരും ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരുമായ വിശ്വാസികൾ ഇരുപ്പോക്കത്ത് ജീവിച്ചിരിക്കുന്നവരെ ഒരേവിധത്തിൽ സഹായിക്കുമെന്ന് വ്യക്തമാക്കുന്നില്ല. മരിച്ച ഒരു പ്രത്യേക സാഹചര്യത്തിൽ നബി(സ) യുടെ അനുചരരാഹരാ അഭിസാഖോധന ചെയ്തു പറഞ്ഞ ഒരു കാര്യം (ജുതനസ്വാരാക്കലെ വിട്ട് വിശ്വാസികളെ മാത്രമെ കൈകാര്യകർത്താക്കളും, സഹായികളുമാക്കുക) പിരുക്കുവരുന്നവർക്കും ബാധകമാണെന്ന് സ്ഥാപിക്കുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്.

3- ام حسب الذين اجترحوا السيئات أن يجعلهم كالذين آمنوا وعملوا -
الصالحات سواء محياهم ومماتهم (جائية - ٢١)

‘പീത പ്രവർത്തിച്ചുവർ ധർക്കുന്നുണ്ടോ , വിശ്വ സിക്കുകയും , സർക്കർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തവരെപ്പോലെ അവരുടെ - പീത പ്രവർത്തിച്ചുവരുടെ - ജീവിതവും മരണവും നാം സമ്മാക്കുമെന്ന്.’ (ജാസിയഃ-21)

ഈ സുക്തത്തിൽ, വിശ്വസിക്കുകയും, സർക്കർമ്മങ്ങൾ അനുഷ്ഠിക്കുകയും ചെയ്തവരുടെ ജീവിതവും, മരണവും തുല്യമെന്ന് പറയുന്നു. അതിനാൽ അവരോട് ജീവിതകാലത്ത് ചെയ്യാറുള്ള പോലെ മരിച്ച ശേഷവും സഹായാർത്ഥന നടത്താം. ഈവാദം സ്വികാര്യമാണോ ? നമുക്ക് പരിശോധിക്കാം.

(والمعنى) أحسبوا أن يجعلهم في الآخرة كالمؤمنين أي من رغد من العيش مساو لعيشهم في الدنيا حيث قالوا للمؤمنين لش بعثنا لنعطي من الخير مثل ما تعطون (جالين - ٤٤٣ - ٢)

‘പാരത്രിക ലോകത്ത് വെച്ച് സത്യവിശ്വാസികളെ നാം ജീവിത സുഖത്തിൽ ആക്കുവോൾ, ഭൗതിക ലോകത്ത് വെച്ച് അവിശ്വാസികളെ നാം ജീവിത സുഖത്തിലാക്കിയോലെ, പാരത്രിക ലോകത്ത് വെച്ച് അവിശ്വാസികളെ നാം ജീവിതസുഖത്തിലാക്കുമെന്ന് അവർ ധരിക്കുന്നുണ്ടോ?’ (ജലാലേൻ 2-443)

മുകളിൽ കൊടുത്ത സുക്തത്തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യമാണ് ഇവിടെ വിശദീകരിക്കപ്പെട്ടത്. ഈ വ്യാവ്യാം പ്രകാരം സത്യ വിശ്വാസികളുടെ ജീവിതവും മരണവും സമമാണെന്ന് സുക്തം വ്യക്തമാക്കുന്നു എന്ന വാദം തന്നെ

നിർത്തുകമാണ്. എന്ത് കൊണ്ടെങ്കാൽ, പുനർജ്ജയത്തെ കുറിച്ച് അവിശ്വാസികളോട് പറയുന്ന സമയത്ത് പുനർജ്ജം ലഭിക്കുകയാണെങ്കിൽ നിങ്ങൾക്ക് ലഭിക്കുന്നത് പോലെയുള്ള നമകൾ നേരഞ്ഞും ലഭിക്കും എന്ന അവിശ്വാസികളുടെ വാദത്തെ എതിർത്തു കൊണ്ടാണ് ഈ സുക്തം അവതരിക്കുന്നത്. അല്ലാതെ വിശ്വാസികളുടെ ജീവിതവും, മരണവും സമർത്ഥിച്ചുകൊണ്ടില്ല.

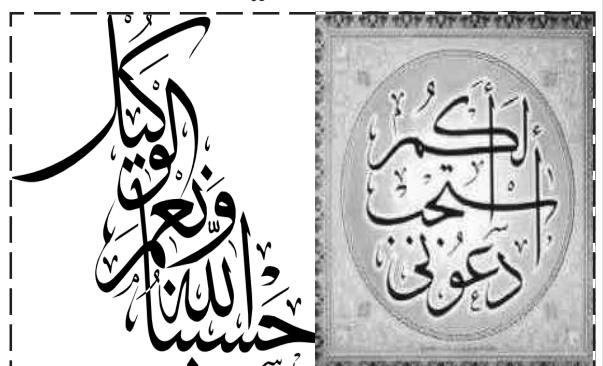
സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഭൗതികജീവിതവും , പാരത്രികജീവിതവും തുല്യമാണെന്ന വാദം തന്നെ സഹായ നവീവചനങ്ങൾക്ക് വിരുദ്ധമാണ്. പ്രവാചകൾ (സ) പറയുന്നു.

الدنيا سجن المؤمن وجنة الكافر (مسلم)

ഭൗതികലോകം വിശ്വാസിയുടെ ജയിലറയും , അവിശ്വാസിയുടെ സർഗ്ഗവുമാണ്. (മുസ്ലിം)

ഈ ഹദീസിന്റെ പശ്ചാത്തലത്തിൽ, വിശ്വാസിയുടെ ഭൗതികജീവിതവും , പാരത്രികജീവിതവും തുല്യമെന്ന് പറഞ്ഞാൽ, വിശ്വാസികൾ പാരത്രിക ലോകവും ജയിലറയായിരിക്കും എന്നാണ് പറിക. അത് വാസ്തവ വിരുദ്ധമാണ് താന്നു. മരിച്ച മേൽപ്പണ്ട സുക്തത തിന്റെ ഉദ്ദേശ്യം ഈ ഹദീസിന്റെ സുചന പ്രകാരം വിലയിരുത്തിയാൽ ഈ പ്രകാരം ഗ്രഹിക്കാം,.അവിശ്വാസികൾക്ക് ഈ ലോകവും , വിശ്വാസികൾക്ക് പരലോകവും സർഗ്ഗമാണ്. എന്നാൽ ഈ ലോകം സർഗ്ഗമാണെന്ന് കരുതി പരലോകവും സർഗ്ഗമാക്കുമെന്ന് അവിശ്വാസികൾ യാക്കുന്നുണ്ടോ ?

ഈ ആശയം തന്നെയാണ് ജലാലേൻിയുടെ വ്യാവ്യാമവും നമുക്കു വോധുപ്പെടുത്തുന്നത്. ആകയാൽ മൻസിരിയുടെ നടത്താമനുത്തരം നടത്താമെന്നതിന് ഉള്ളശ്ശത്തും രേഖയല്ല.

4- جലാലേൻ നടത്തിയ സംഭവം.

عن مالك الدار قال : أصاب الناس قحط في زمن عمر فجاء رجل إلى قبر النبي (ص) فقال: يارسول الله استسق لأمتك فإنهم قد هلكوا فأنت الرجل في المنام فقيل له أنت عمر . (فتح البارى)

മാലിക്കുദ്ദോൻ നിന്നു നിവേദനം ,അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: ഉമരി(റ)ന്റെ കാലത്ത് വരൾച്ചയുണ്ടായി. അപ്പോൾ ഒരാൾ നബി (സ) യുടെ വബനിടത്തിക്കൽ ചെന്ന് ഈ പ്രകാരം പറഞ്ഞു: (പ്രവാചകരെ നിങ്ങളുടെ സമുഹത്തിനു വേണ്ടി നിങ്ങൾ മഴ ചോദിക്കുക, നിശ്ചയം അവർ

നാശത്തിൽ അകപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. അങ്ങിനെ അദ്ദേഹം ഉറ ആയുന്ന സമലാത് ചെന്നു(ഉറങ്ങി) അപ്പോൾ അദ്ദേഹ തേഥാക് പറയപ്പെട്ടു: ‘നീ ഉമരിനെ സമീപിക്കുക.’ (ഫർ ഹുൽ ബാരി)ഈ സംഖ്യം ഇസ്തിഗാസക് തെളിവാണോ? അല്ല .എന്ത്കൊണ്ട് ?

ഈ ഉല്ലാസിയിൽ പ്രസ്തുത വ്യക്തി നബിയോട് മഴ ചോദിക്കുന്നില്ല. മരിച്ച് അല്ലാഹുവിനോട് ശുപാർശ ചെയ്യാൻ ആവശ്യപ്പെടുകയാണ് ചെയ്യുന്നത്. അതിനാൽ ഈ തവണ്ണുൽ അമവാ ഇടതേരലിന്റെ വകുപ്പിലാണ് വരുന്നത്, ഇസ്തിഗാസയുടെവകുപ്പിലല്ല.

2- ചോദിച്ച വ്യക്തി പുർണ്ണമായും പ്രവാചകരണ്ട് ശിക്ഷ സ്ഥാപിക്കിയിൽ സംസ്കരിക്കപ്പെട്ടവനോണോ എന്ന് വ്യക്തമല്ല. നബിയുടെ അവസാന കാലത്ത് പലരും വിശസിച്ചി കുഞ്ഞല്ലോ. അവരിൽപ്പെട്ടയാളവാനാണ് കുടുതൽ സാധ്യത . കാരണം, അറിയപ്പെട്ട പ്രഗൽഭരായ ഒരെറ്റ സ്വഹാവിയും വഹാതിനു ശേഷം നബിയോട് തവണ്ണുൽ ചെയ്തിട്ടില്ല. അതവർ അംഗീകരിച്ചിരുന്നുമില്ല. ഇമാം ബുവാരി ഉൾ രിച്ചുരു ഹദീസിൽ നിന്നു ഇ താമാർത്ഥ്യം നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കാവുന്നതാണ്.

ان عمر بن الخطاب (ر) كان إذا قحطروا استسقى بالعباس بن عبد المطلب
: فقال اللهم إنا كنا نتوسل إليك بنبيتنا فتسقينا وإن تتوسل إليك

بعن نبينا فاسقنا قال فيسوقون (بخاري)

വരൾച്ചയുണ്ടാകുമ്പോൾ - നബിയുടെ പിതൃ വ്യനായ - അബ്ദുസുഖ്യനു അബ്ദിൽ മുത്തുലിബിനെ കൊണ്ട് മഴ ചോദിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു. അപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറയും “അല്ലാഹുവേ , തൈങ്ങൾ നിന്റെ പ്രവാചകരക്കാണ് തവണ്ണുൽ ചെയ്യുകയും അപ്പോൾ നീ തൈങ്ങൾക്ക് മഴ വർഷിപ്പിച്ച് തരികയും ചെയ്യാറുണ്ടായിരുന്നു. - അദ്ദേഹം വഹാതായി - അതിനാൽ നബിയുടെ പിതൃവും അബ്ദുസ് (റ) എന്നവരക്കാണ് നിന്നിലേക്ക് തൈങ്ങൾ തവണ്ണുൽ ചെയ്യുന്നു. തൈങ്ങൾക്ക് മഴ നല്കേണ്ണേ, റിപ്പോർട്ടർ പറയുന്നു:അപ്പോൾ അവർക്ക് മഴ ലഭിക്കാറുണ്ടായിരുന്നു.”(ബുവാരി)

ഈ ഹദീസിൽ നിന്നു നബിയെക്കാണ് തവണ്ണുൽ ചെയ്താൽ മഴ ലഭിക്കുമെന്ന് അനുഭവ ഭോദ്യ മായിട്ടുകൂടി, ഇമർ (റ), നബിയുടെ വഹാതിനു ശേഷം തവണ്ണുൽ ചെയ്താൽ മഴ ലഭിക്കുമോ എന്ന് ഉറപ്പിച്ചു പറയാൻ കഴിയാതിരുന്ന അബ്ദുസ്(റ)നെക്കാണ് തവണ്ണുൽ ചെയ്തതിൽ നിന്നു രണ്ടുകാര്യം വളരെ വ്യക്തമാണ്

1- മരണപ്പെട്ട വ്യക്തിയോട് ഇസ്തിഗാസ മാത്രമല്ല തവണ്ണുലും പാടില്ല എന്നതായിരുന്നു ഇമർ(റ)ന്റെ കാഴ്ചപ്പും .

2- ഇമർ(റ)ന്റെ ഈ കാഴ്ചപ്പുംബിനെ തന്റെ കാലത്ത് ജീവിച്ചിരുന്നു. ഇനി ഹദീസിനെ കുറിച്ച് ചില കാര്യങ്ങൾ:

1- ഉറക്കത്തിൽ “ഉമരിനെ സമീപിക്കു എന്ന് പറയപ്പെട്ടു” എന്ന പരാമർശം സുചിപ്പിക്കുന്നത് ഈ നിർദ്ദേശം

നൽകിയവ്യക്തി ആരെന്ന് വ്യക്തമല്ല എന്നതാണ്. ഒരു പക്ഷ തൊന്തരം ചെയ്തത് അതു ശരിയായില്ല എന്നതോന്തരം അദ്ദേഹത്തെ മാനസികമായി അസുന്ധരമാക്കുകയും ആ മാനസികാവസ്ഥയിൽ ഉറങ്ങിയപ്പോൾ അരേം വന്ന് തന്റെതെറ്റ് തിരുത്തിയതായി അദ്ദേഹത്തിനു തോന്തരിയതുമായിതിക്കാം. കാരണം ഇസ്ലാമിക നിയമ മനുസരിച്ച് മഴയില്ലാതെ പ്രധാസപ്പെട്ടാൽ പ്രശ്നം ആ നാട്ടിലെ ഇമാംമിനെ യർപ്പിക്കുകയും, അദ്ദേഹത്തിന്റെ നേതൃത്വത്തിൽ അതിനു പരിഹാരകാണുകയുംബാണ് ചെയ്യേണ്ടത്.

2- “ഉമരിനെ സമീപിക്കു” എന്നു പറഞ്ഞതിൽ നിന്നു പ്രസ്തുത ആവശ്യം- മഴ തേടൽ- അന്നത്തെ ഇമാംമായ ഇമർ(റ)വിനോടാണ് പറയേണ്ടത് എന്നും, ഹരിക്കലും വഹാതായിപ്പോയ നബി(സ)യോടില്ല എന്നും അദ്ദേഹത്തെ ഉപദേശിക്കുന്നതായിട്ടാണ് നമുക്ക് മനസ്സിലാക്കുന്നത്.

3- ഇന്ന് ഇമർ (റ) വിനെ സമീപിച്ച് സംഖ്യം പറഞ്ഞിരുന്നുവന്നാലും ഇമർ (റ) അദ്ദേഹത്തെ അക്ഷേഷ പിച്ചില്ല എന്നതിനാൽ ഈ പ്രവർത്തനത്തെ അദ്ദേഹം അംഗീകരിച്ചു എന്നു വരുന്നില്ല. കാരണം ഹദീസിൽ നിന്നു തന്നെ പ്രസ്തുത വ്യക്തി ചെയ്തത് ശരിയായില്ല എന്നും , വഹാതായ പ്രവാചകനോടല്ല ജീവിച്ചിരിക്കുന്ന ഇമാംമിനോടാണ് - ഇമർ(റ)വിനോടാണ്- പ്രശ്നം ഭോധി

■ ധമാഃ യുവത്തിൽ സ്വഹാവാക്ഷർ അവരുടെ മുദ്രാവാക്യ മായി ഉപയോഗിച്ച ഒരു വാചകമാണ് ഏഡാ ഏന്ത്. കളി പ്രവാചകനായ മുഖശൈലിമാഃയോടുള്ള യുദ്ധമായിരുന്നല്ല ധമാഃ യുദ്ധം . അതിനാൽ ധമാർത്ഥ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് നബിയാണും അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭ്യവാദം ഈ വിപഞ്ചല ത്തിൽ തൈങ്ങളെ വളരെയധികം ദു:വിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അദ്ദേഹത്താട്ടുള്ള ദക്തിബഹുമാനവും ,സംബന്ധംരവുകളും തൈങ്ങളിൽ ഇപ്പോഴും ദക്തിയായിത്തെന്ന നിലനിൽക്കുന്നുണ്ടെന്നും ഉറക്കും പ്രവാചകമുകയായിരുന്നു പ്രസ്തുത മുദ്രാവാക്യത്തിലും അവർ ലക്ഷ്യമിട്ടിരുന്നത്.അതല്ലാതെ ഈ പ്രതിസന്ധിയെ അതിജീവിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സഹായം തേടുകയായിരുന്നില്ല.

പ്രിക്കേണ്ടത് എന്നും അദ്ദേഹത്തിനു ഭോധിപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട് എന്ന് വ്യക്തം. തെറ്റ് ഭോധിപ്പെട്ട അതു തിരുത്തിയ ഒരാളെ പിന്നെ ആക്ഷേപപ്പിക്കേണ്ടതില്ലല്ലോ.

4- ഈ ഹദീസ് ഉല്ലംചും ഉല്ലം ഹജർ (റ) തുടർന്നു പറയുന്നത് പരിശോധിച്ചാൽ മഴ തേടേണ്ടിവരുന്നോൾ ഇമാംമിനോടാണ് അത് ആവശ്യപ്പെടുവേണ്ടതെന്ന് എന്ന് സ്ഥാപിക്കുവാൻവേണ്ടിയാണ് ഈ ഹദീസ് ഉല്ലംചുത്ത് എന്ന് മനസ്സിലാക്കാം.

അദ്ദേഹം പറയുന്നു:

وَظَهَرَ بِهَذَا كُلَّهُ مُنْسَبٌ لِّتَرْجِمَةِ لَا يَصِلُ هَذِهِ الْقَصَّةُ

“ഈ കമയുടെ അടിസ്ഥാനത്തോട് വ്യാവ്യാമം യോജിക്കുന്നും എന്നതു ഇ പറഞ്ഞതിൽ നിന്നും

വ്യക്തമായി.”

ഹവിടെ തർജ്ജമ എന്ന പദത്തിന്റെ വിവക്ഷ എന്തൊരു തലക്കെട്ടിനു താഴെയാണോ ഈ ഹദിസ് ഉള്ളതിക്കപ്പെട്ടിട്ടുള്ളത് അതാണ് അമവാ “വരൾച്ച നേരിട്ടാൽ ജന അശ്ര ഇമാമിനോട് മശയെതെടാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടൽ” എന്ന തലക്കെട്ടിനെ.

നമ്പിയുടെ വബ്ദിനരികിൽ ചെന്ന മഴ ചോദിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ട വ്യക്തി ഉറങ്ങിയപ്പോൾ അദ്ദേഹത്തോട് ഇപ്പകാരം പറയപ്പെട്ടു, നീ ഉമരിനെ സമീപിക്കുക,, കാരണം അന്ന് അവരുടെയുമാം അദ്ദേഹമായിരുന്നു. മറ്റാരു റിപ്പോർട്ട്

فَأَتَهُ رَسُولُ اللَّهِ (ص) فِي الْنَّامِ فَقَالَ : أَيْتَ عُمَرَ فَاقْرَأَهُ مِنِ السَّلَامِ وَأَخْرِهِمْ أَنَّهُمْ مَسْقُونٌ وَقُلْلَهُ عَلَيْكَ بِالْكَيْسِ فَأَتَى فَأَخْبَرَ الرَّجُلَ عَمْرَ فَقَالَ: يَارَبِّ مَا آتَوْلَا مَا عَجَزْتَ عَنْهُ (الْبَدَائِيَّةُ وَالنَّهَايَةُ)

വബ്ദിനരികിൽ ചെന്ന ആവശ്യപ്പെട്ടാൻ നമ്പിയോട് അപേക്ഷിച്ച വ്യക്തിയെ ഉറക്കത്തിൽ നമ്പി (സ)സമീപിച്ചു ഇപ്പകാരംപറഞ്ഞു: “നീ ഉമരിന്റെ അടുക്കൽ ചെല്ലുകയും അദ്ദേഹത്തോട് എൻ്റെ സലാം പറയുകയും ചെയ്യുക, നിശ്ചയം മഴ ലഭിക്കുമെന്ന് നീ ജന അജ്ഞാട്ടു പറയുക. നീ ഉമരിനോട് വീണ്ടും പറയുക, നീബുധി വെവ്വേം പ്രകടിപ്പിക്കുക.” അദ്ദേഹം ഉമർ(റ)നെ സമീപിച്ചു അപ്പകാരം പറഞ്ഞു. അപ്പോൾ ഉമർ (റ) പറഞ്ഞു: നാമാം ഞാൻ അശക്തനായ ഒന്നിനോട് ലഭ്യം താൻ ഉപേക്ഷകാണിക്കുന്നില്ല. (അത് ബിദായഃ വന്നിഹായഃ)

ഈമാം ഇബ്നു ഹജറിൽ അസ്വലഘാനി (റ) ‘ഫത്ഹുൽ സാഹി’യിൽ ഉള്ളിച്ച ഹദിസിൽ ഇല്ലാത്തതും എന്നാൽ ഇബ്നു കസീർ (റ) തന്റെ ബിദായയിൽ ഉഖിച്ചതുമായ ഭഗവാൻ മുകളിൽ കൊടുത്തത്. ഈ ഭഗവാൻ ഇബ്നു ഹജർ (റ) സമർത്ഥിച്ച ധാമാർത്ഥ്യത്തെ ഒന്നുകൂടി ബലപ്പെട്ടതുന്നു

നമ്പി(സ) മഴ ചോദിക്കാൻ ആവശ്യപ്പെട്ട വ്യക്തിയോട് സപ്പന്തത്തിൽ വന്ന ആവശ്യപ്പെട്ടുന്നത്, “നീ ഉമരിനെ.....”, എന്നിങ്ങനെന്നുണ്ട്. എന്നാൽ പ്രസ്തുത വ്യക്തി ഉമർ (റ) വിനെ കണ്ണ് കാര്യങ്ങൾ ധരിച്ചിപ്പോൾ അദ്ദേഹം എങ്ങിനെന്നു പ്രതികരിച്ചത് ? സന്നോഷത്തോട് കൂടിയായിരുന്നോ ? എങ്കിൽ അതൊരു അംഗീകാരമാകുമായിരുന്നു. വാസ്തവത്തിൽ ഉമർ (റ) പ്രതികരിച്ചത് ദുഃഖത്താട്ടയായിരുന്നു. അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു: നാമാം ഞാൻ ഉപേക്ഷ കാണിക്കുന്നത് ഞാൻ അശക്തനായ ഒന്നിലാണ്. അമവാ ഉമർ(റ)നു കണ്ണെത്തി തുടയാണ് കഴിയാതെ കാര്യങ്ങളിലാണ് ജനങ്ങൾ വീഴ്ച വരുത്തുന്നത് എന്നർത്ഥം.

ഈ പ്രതികരണത്തിൽ നിന്നു പ്രസ്തുത വ്യക്തി മശയെ തേണ്ടെങ്കിൽ വിഷയത്തിൽ ചെയ്തത് ഇല്ലാമിക്കുന്നും അതിൽ ഉമർ(റ)ന്റെ അനുവാദമോ, നിർദ്ദേശമോ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും ജനങ്ങളിൽ നിന്നും പ്രകടമാകുന്ന ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ ഉമർ (റ)ദുഃഖിതനാണെന്നും

വ്യക്തമായി.

ഹവിടെ സഗർരഹം ചിന്തിക്കേണ്ട മറ്റാരുകാരും ഉമർ(റ)നോട് ബുധിവെവഭം പ്രകടിപ്പിക്കാൻ കർപ്പിക്കപ്പെട്ടത് എന്തിനായിരുന്നു എന്നുള്ളതാണ്.

അത് ഇപ്പകാരം മനസ്സിലാക്കാം. ജനങ്ങളിൽ നിന്നു പ്രകടമാകുന്ന ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ അല്ലാഹുവില്ലാത്ത ദൈവത്തുടെ ഉടലെടുക്കാനും , ശിർക്കിലേക്ക് അവരെ കൊണ്ടത്തിക്കാനും ഇടവരുത്തും എന്നതിനാൽ ഒരു ഇന്റലാമിക് ഭാഗാധികാരി എന്ന നിലക്ക് ഈ വിധമുള്ള പ്രവർത്തനങ്ങളിൽ നിന്നു അവരെ തടങ്കുന്ന നിർത്താൻ ബുധിപരമായ സമീപനം സ്വീകരിക്കാൻ അദ്ദേഹം ബാധ്യസ്ഥനാണെന്ന് ഉമർ(റ)നെ ഓർമ്മപ്പെട്ടു തന്നെക്കയാണ് നമ്പി(സ).

ഉമർ(റ) തുടർന്നുള്ള തന്റെ ഭരണകാലത്ത് ഇത്തരം പ്രവർത്തനങ്ങൾ ആവർത്തിക്കാതിരിക്കാൻ അങ്ങേയും ശ്രദ്ധിച്ചിരുന്നു. അത് കൊണ്ട് തന്നെ പ്രസ്തുത സംഭവത്തോട് സമാനമായ മറ്റാരു സംഭവം അദ്ദേഹത്തിൽനിന്നേയോ, അദ്ദേഹത്തിനുശേഷം ഭരണം നടത്തിയ ഉന്മാൻ(റ), അലി (റ) എന്നിവരുടേയോ കാല ഫട്ടത്തിൽ നടന്നതായി സ്ഥിരപ്പെട്ടിട്ടില്ല.ചുരുക്കത്തിൽ, മരിച്ചു പോയവരെ - അവർ എത്രവലിയ മഹാനാരാധാരും - തവസ്സുലാക്കാൻ പോലും പാടില്ല എന്ന വസ്തുത സംശയരഹിതമാം വിധം തെളിയിക്കുകയാണ് ഈ സംഭവം.

5 -**بِالْحَمْدِ لِلَّهِ** എന്ന വാക്ക് കൊണ്ട് ധമാമഃ യുദ്ധത്തിൽ സഹാ ബാക്കൾ നമ്പിയോട് ഇല്ലതിഗാസഃ ചെയ്തു എന്ന് ചരിത്രഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണുന്നു. അതിനാൽ ഇല്ലതിഗാസഃ നിയമാനുസ്വരത്തില്ല ?

إِذْ هُدَى എന്ന വാക്ക് ഇല്ലതിഗാസഃ ചെയ്താൻ ഉപയോഗിക്കുന്നതല്ല. അത് നൃംബാക്ക് വേണ്ടി ഉപയോഗിക്കുന്നതാണ്. അപ്പോൾ ആ വാക്കിന് നൽകാവുന്ന അർത്ഥങ്ങൾ ഇവയാണ്. ഒന്ന്: ‘മുഹമ്മദ് വേദനയുണ്ടാകുന്ന വ്യക്തിയാണ്’.

രണ്ട്: മുഹമ്മദിന്റെ നഷ്ടം വേദന അനുഭവിക്കാൻ കാരണമായിട്ടുണ്ട്.

ഒന്നാമത്തെ അർത്ഥപ്രകാരം, മുഹമ്മദ് എന്ന വ്യക്തി**إِذْ هُدَى**, എന്നു വിളിച്ചുപറയുന്ന വ്യക്തിയെ ഏതെങ്കിലും വിധത്തിൽ വേദനിപ്പിക്കുന്നു എന്നുവരും. രണ്ടാമത്തെ അർത്ഥപ്രകാരം, മുഹമ്മദ് എന്ന വ്യക്തി യുടെ മരണം **إِذْ هُدَى**, എന്നു വിളിച്ചുപറയുന്ന വ്യക്തിയെ വളരെ അധികം വേദനിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു വരും.ഈ രണ്ട് സന്ദർഭത്തിലും **إِذْ هُدَى**, എന്ന് വിളിച്ചുപറയുന്ന വ്യക്തി **دَمَ** എന്ന വ്യക്തിയിൽ നിന്നും ഒരു വിധത്തിലുള്ള സഹായവും ആവശ്യപ്പെട്ടുന്നില്ല.

യമാമഃ യുദ്ധത്തിൽ സഹായാക്കൾ അവരുടെ മുദ്രാവാക്യമായി ഉപയോഗിച്ചു രൂപ വാചകമാണ് **بِالْحَمْدِ لِلَّهِ** എന്നത് . കളി പ്രവാചകനായ മുസൈസലിമഃയോടുള്ള യുദ്ധമായിരുന്നല്ലോ യമാമഃ യുദ്ധം . അതിനാൽ യമാർത്ഥ പ്രവാചകൻ മുഹമ്മദ് നമ്പിയാണെന്നും അദ്ദേ

ഹത്തിരെ അഭാവം ഈ വിപൽഭട്ടതിൽ നണ്ണാളെ വളരെയികം ദ്രോവിപ്പിക്കുന്നുണ്ടെന്നും, അദ്ദേഹത്തോടുള്ള കെതിബഹുമാനവും ,സ്നേഹാദരവുകളും നാഞ്ചിൽ ഇപ്പോഴും ശക്തിയായിത്തന്നെ നിലപനിൽക്കുന്നുണ്ടെന്നും ഉറകെ പ്രവൃത്തിപിക്കുകയായിരുന്നു പ്രസ്തുത മുദ്രാവാക്യത്തിലും അവർ ലക്ഷ്യമിട്ടിരുന്നത്.അതല്ലാതെ ഈ പ്രതിസന്ധിയെ അതിജീവിക്കുവാൻ അദ്ദേഹത്തിൽ സഹായം തേടുകയായിരുന്നില്ല. പ്രവാചകരെ സഹായം ഉദ്ദേശിച്ചുകൊണ്ടായിരുന്നു അവർ വിളിപ്പിരുന്നത് എങ്കിൽ ഓ മുഹമ്മദേ എന്ന് നബിയുടെ പേര് കൊണ്ട് അവർ വിളിക്കുമായിരുന്നില്ല. കാരണം ഒരാളിൽനിന്നും വല്ല

ബാം യുദ്ധവേളയിൽ അംഗുഖൻ ഹർഭിയുടെ സഹോദര നോട് അംഗിരെ രക്തത്തിന് പ്രതികാരം ചോദിക്കാൻ അബു ജഹാൻ ആവശ്യപ്പെട്ടു. അപോൾ “അയാൾ പൂഷ്ടം വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് അടക്കാസിച്ചു ! വാമ്രാ ! വാമ്രാ !”

ചിന്തിക്കുക. ഇവിടെ മരിച്ചുപോയ അംഗുഖൻ ഹർഭിയോട് തന്റെ സഹോദരൻ സഹായം ചോദിക്കുകയായിരുന്നുവോ ? അതോ അദ്ദേഹത്തിൽ നഷ്ടത്തിൽ വേദം പ്രകടിപ്പിക്കുകയായിരുന്നുവോ ? രണംമരൈതനയായിരുന്നു ഉദ്ദേശ്യമെന്ന് വളരെ വ്യക്തം. .ഇതുതന്നെയായിരുന്നു യമാഃ യുദ്ധത്തിൽ യാമുദാഹ ഏന്നപ്രയോഗത്തിലും സ്വഹാവാക്യം ഉദ്ദേശിച്ചതും.

സഹായവും നാം ആവശ്യപ്പെടുന്നോൾ അയാളോട് ഏറ്റവും കുടുതൽ ബഹുമാനവും , താഴ്മയും , സ്നേഹവും പ്രകടമാക്കുന്നവിധമാണ് അദ്ദേഹത്തെ നാം വിളിക്കുക. ഇത് സർവ്വരലും അംഗീകരിക്കപ്പെടുന്ന ഒരു യാമാർത്ഥമാണ്. എങ്കിൽ ചിന്തിക്കുക പ്രവാചകനെ മുഹമ്മദേ എന്ന് വിളിക്കുന്നതിൽ വല്ല ബഹുമാനവും പ്രകടമാക്കുമോ ? ഇല്ല. മാത്രമല്ല പ്രവാചകനെ അവിടത്തെ പേര്ക്കാണ് വിളിക്കൽ അല്ലാഹുവിനെ ധിക്കരിക്കലുമാണ്.

വുർആൻ പരയുന്നത് കാണുക.

لا تجعلوا دعاء الرسول بينكم كدعاء بعضاً بعضكم بعضاً
“നിങ്ങൾ പരസ്പരം വിളിക്കുന്നപോലെ നബിയെ നിങ്ങൾ വിളിക്കരുത്.”

ഈ സുക്തം വ്യാവ്യാനിച്ചുകൊണ്ട് മുഹമ്മദിനു കഴി പരയുന്നത് കാണുക
وقال سعيد بن جبير ومجاهد : المعنى قولوا يا رسول الله في رفق
ولا تقولوا يا محمد (القرطبي) ٢٩٨-٦

“സുള്ളാതുബന്ധന ജുജോഡിർ മുജാഹിദ് എന്നി വർ പരിഞ്ഞു: ഈ സുക്തത്തിൽ ഉദ്ദേശ്യം നിങ്ങൾ മയ തേതാടെയും അലിവോടെയും അല്ലാഹുവിൽ പ്രവാചകരെ എന്ന് നിങ്ങൾ പരയുക. മുഹമ്മദേ എന്ന് നിങ്ങൾ പരയരുത്.” (വുർത്തുബി 6-298)സ്വാദി പരയുന്നത് കാണുക:

بأن تقولوا يا محمد بل قولوا يانبى الله، يا رسول الله فى لين وتواضع
وخفض صوت (صاوى ٣-١٤٠)

“മുഹമ്മദേ എന്ന് നിങ്ങൾ പറയൽക്കാണ്ട്. മരിച്ച അല്ലാഹുവിൽ പ്രവാചകരെ, അല്ലാഹുവിൽ നബിയെ എന്നിങ്ങെന താഴ്ന്ന ശബ്ദത്തിലും, വിനയം പ്രകടിപ്പിച്ചും , മയതേതാടെയും നിങ്ങൾ പറയുക.”(സ്വാദി 140)

لَا تنادوه كمَا ينادى بعضكم بعضاً يا محمد ولكن قولوا يا رسول الله ،
يا نبى الله (الرازى ٢٤-٣٩)

“നിങ്ങളിൽ ചിലർ ചിലരെ വിളിക്കുന്നത്പോലെ ‘യാ മുഹമ്മദ്’ എന്ന് നിങ്ങൾ അദ്ദേഹത്തെ വിളിക്കരുത്. മരിച്ച അല്ലാഹുവിൽ നബിയെ, അല്ലാഹുവിൽ പ്രവാചകരെ എന്നിങ്ങെന വിളിക്കുവാൻ.”(സാഡി 24-390)

ഈ ചിന്തിക്കുക: സഹാബാകൾ സഹായാർത്ഥം നടത്തുവോൾ നബി (സ)യെ മുഹമ്മദ് എന്ന് വിളിക്കുമോ ? തീർച്ചയായും ഇല്ല.

യുഖ കളാങ്ങളിൽ വെച്ച് യാമുദാഹ പോലുള്ള പ്രയോഗങ്ങൾ അറിവിലിക്കുള്ള രക്തത്തിൽ നിലനിന്നുന്ന ഒരു ശൈലിയായിരുന്നു. അയാളുടെ സഹായം ഉദ്ദേശ്യമുള്ളകൊണ്ടായിരുന്നില്ല. ഇംബന്ഗു കസീർ(ഒരേവേപ്പുടുത്തുന്നത്) കാണുക,

فكتش عن استه وصرخ : واعمراه ! واعمراه
(الفصول فى سيرة الرسول - ١٣٣)

ബദർ യുദ്ധവേളയിൽ അംഗുഖൻ ഹർഭിയുടെ സഹോദരനോട് അംഗിരെ രക്തത്തിന് പ്രതികാരം ചോദിക്കാൻ അബു ജഹാൻ അവർ ആവശ്യപ്പെട്ടു.അപോൾ “അയാൾ പൂഷ്ടം വെളിപ്പെടുത്തിക്കൊണ്ട് അടക്കാസിച്ചു ! വാമ്രാ ! വാമ്രാ !”

ചിന്തിക്കുക. ഇവിടെ മരിച്ചുപോയ അംഗുഖൻ ഹർഭിയോട് തന്റെ സഹോദരൻ സഹായം ചോദിക്കുകയായിരുന്നുവോ ? അതോ അദ്ദേഹത്തിൽ നഷ്ടത്തിൽ വേദം പ്രകടിപ്പിക്കുകയായിരുന്നുവോ ? രണംമരൈതനയായിരുന്നു ഉദ്ദേശ്യമെന്ന് വളരെ വ്യക്തം. .ഇതുതന്നെയായിരുന്നു യമാഃ യുദ്ധത്തിൽ യാമുദാഹ ഏന്നപ്രയോഗത്തിലും സഹാബാകൾ ഉദ്ദേശിച്ചതും.

ആകയാൽ യാമുദാഹ എന്നത് സഹായാർത്ഥം എന്ന നിലയിൽ സഹാബാകൾ വിളിച്ചു പറഞ്ഞ ഒരു വാചകമല്ല. മരിച്ച പ്രസ്തുത ഘട്ടത്തിൽ പ്രവാചകരെ അസാന്നിഭ്യും അവരിൽ ഉണ്ടാക്കിയ വേദന പ്രകടിപ്പിക്കാൻ പ്രയോഗിച്ചു ഒരു വാചകമാണ്. അതിനാൽ മരിച്ച പോയവരോട് ഇംബത്തിനാഃ നടത്താം എന്നതിന് ഈ സംഭവം ഒരിക്കലും രേവയല്ല.

ولو أنهم إذ ظلموا أنفسهم جاؤك فاستغفروا الله واستغفر لهم —
(الرسول لوجدوا الله توابا رحيما (النساء - ٦٤)

“അവർ അവരുടെ സഹാബിരങ്ങളെ ഭ്രാഹ്മിച്ചു തങ്ങളെ സമീപിക്കുകയും ,അല്ലാഹുവിനോട് പാപമോ ചന്തതിന് അപേക്ഷിക്കുകയും ,പ്രവാചകൻ അവർക്ക് വേണ്ടി പാപമോചനം തേടുകയും ചെയ്യുന്നുവെങ്കിൽ പശ്ചാത്താപം സീകരിക്കുന്നവനായും ,കരുണായുള്ളവ

നായും അല്ലാഹുവിനെ അവർക്കണ്ടതുമായിരുന്നു”
(നിസാഅം :64)

ഇരു സുക്തതിൽ, മരിച്ചവരോട് സഹായാർത്ഥം നടത്തിൽ അനുവദനിയമാണെന്നതിന് വ്യക്തമായ തെളിവിലേ? ഇല്ല. എന്ത്‌കൊണ്ട്?

ഇവ സുക്തത്തെക്കുറിച്ച് പ്രസിദ്ധ വുർആൻ
വ്യാപ്താതാകൾ പറയുന്നത് കാണുക,

يرشد تعالى العصاة والمذنبين إذا وقع منهم الخطأ و العصيان أن يأتوا إلى الرسول (ص) فيستغفروا الله عنده ويسألوه أن يستغفر لهم فإنهم إذا فعلوا ذلك كتاب الله عليهم ورحمة الله وغفر لهم (ابن كثير - ١٥٢٠)

“അനുസരണക്കേട് കാണിച്ചവരും, കുറഞ്ഞ ചെയ്തവരുമായ ആളുകൾക്ക് (അല്ലാഹുവിന്റെ യും , പ്രവാചകരെയും വിധിയെ അവഗണിച്ചു കപടവിശനി കൾക്ക് .) അല്ലാഹു മാർഗ്ഗ ദർശനം നൽകുന്നു. അനുസരണക്കേടാ, തെറ്റോ അവരിൽ നിന്നു സംഭവിച്ചാൽ അവർ പ്രവാചകന്തരികിൽ പോവുക .അദ്ദേഹത്തിനിരക്കിൽവച്ച് അവർ അല്ലാഹുവിനോട് പൊറുകൾലിനെ തേടുകയും, പ്രവാചകനോട് അവർക്ക് വേണ്ടി പൊറുകൾ ലിനെ തേടാൻ അവസ്ഥപെടുകയും ചെയ്യുക. നിശ്ചയം അവർ അങ്ങനെ ചെയ്താൽ അവരുടെ പദ്ധതാപം അല്ലാഹു സ്വീകരിക്കുകയും അവരോട് അവൻകരുണ്ടാണെന്നു കരുകയും അവർക്ക് പൊറുത്ത് കൊടുക്കുകയും ചെയ്യും.” (ഇബ്രാഹിം 1-520)

ولو أن هؤلاء المنافقين الذين وصف صفتهم في هاتين الآيتين الذين إذا
دعوا إلى حكم الله وحكم رسوله صدواه إذ ظلموا أنفسهم
باكتسابهم إياها العظيم من الإثم في إحتکامهم إلى الطاغوت وصلادتهم
عن كتاب الله وسنة رسوله إذا دعوا إليها جاؤك يا محمد حين فعلوا ما
فعلوا من مصيرهم إلى الطاغوت راضين بحکمه دون حکمك تابين
جاؤك من ينبيئن فسألا الله أن يصف لهم عن عقوبة ذنبهم بتغطيته
عليهم وسأل لهم الله رسوله مثل ذلك. وذلك هو معنى قوله تعالى
فاستغفروا الله واستغفروا لهم الرسول (ص) (الطبری ٥-١٠)

“ஹிரெ ப்ரஸ்தாவிக்கைப்பூட் ரள்ள ஸுக்ரதனை இதீல் வியேஷன்ன பரியப்பூட் கபடவிஶாஸிக்கி அல்லா ஹுவிரெஸ்யூ , அவரெஸ் ப்ரவாபகரெஸ்யூ வியதிலேவக்க் க்ஷணிக்கைப்பூட்டால் அவர் ஏது மாரிக்கையில் மாரிக்கையில் யூ. காரணம் அல்லாஹுவிரெஸ் கிதாவூப் அவரெஸ் ப்ரவாபகரெஸ் சாருயூ உவேகசிக்கையாலும் பிரசாபிலேக் வியிதேடியதிகாலும் வல்லிய குருங் அவர் ஸுவாதிக்கையால் ஸுஶரீரங்களோக் அவர் அக்கம் ப்ரவர்த்திச்சிறிக்கூன். என முஹம்மதே நிரெஸ் வியிரை மாடி பிரசாபிரெஸ் வியிதூஷ்கைப்பூட் அவரை ப்ராபிக்கூக் என ப்ரவர்த்தனா அவர் செய்தபோர் அவர் நிரை ஸமீபிச்சு.(அதை) அவர் வேறிச்சு மடண்டுவராயூ, பஶுநபதிக்கூனவராயூ அவர் நிரை ஸமீபிச்சு. அண்டிரை அவர் செய்த குருத்திகுஞ்சு ஶிக்ஷ அவரை பொதியுந்தில் நிரை அவர்க்கு மழைந்தகான் அவர் அல்லாஹுவி ரோக் யாபிச்சு. அத் போலை அவர்க்க் மாப்பு ந்தகள் மென்ப் ப்ரவாபக்களும் அல்லாஹுபிரோக் ஶூபார்ஶைச்சாத்துக்

فاستغروا الله واستغفر لهم الرسول
أعوذ بالله من شر ما أورثكم.”

يعني : لو أنهم عندما ظلموا أنفسهم بالتحاكم إلى الطاغوت والفرار من التحاكم إلى الرسول جاؤه وأظهروا الندم على ما فعلوه وتابوا عنه واستغفروا الرسول منه واستغفّر لهم الرسول بأن يسأل الله أن يغفر لها لهم عند توبيتهم لوجدوا الله تواباً رحيمًا (الرازي - ١٠ - ١٦٢)

“സുക്തത്തിന്റെ അർത്ഥം ഇപ്പോരമാണ്. പ്രവാ

ചക്കനോട് വിധിചേഡാദിക്കുന്നതിൽ നിന്നു തെന്നിമാറി പിശാചിലേക്ക് വിധിനിർണ്ണയം ഏൽപ്പിച്ചുകൊടുക്കുക വഴി സംശരിരങ്ങളോട് അക്രമം പ്രവർത്തിച്ചപ്പോൾ അവർ (മുന്നാ പിവുകൾ) പ്രവാചകരെ സമീപിച്ച് അവർ പ്രവർത്തിച്ചതിൽ പേരും പ്രകടിപ്പിക്കുകയും അതിൽ നിന്നു പശ്ചാത്പിക്കുകയും അല്ലെങ്കിലോട് പൊന്തകൾ

ലിരേ തെടുകയും അവർക്കുവേണ്ടി പ്രവാചകൻ പാപം പൊറുത്ത് കൊടുക്കാൻ അല്ലാഹുവിനോട് ശുപാർശ ചെയ്യുകയും ചെയ്താൽ പാപം പൊറുക്കുന്നവനായും, കരുണ ചൊരിയുന്നവനായും അല്ലാഹുവിനെ അവർക്കാണുന്നതാണ്.

ପ୍ରସରିଲାଇ ବୁଦ୍ଧିଅଳ୍ପ ବ୍ୟାବ୍ୟାତାକେବେଳିଲ୍ଲାଙ୍କ
ହୁଏ ସ୍ଵକତତେତ ପିଶବୀକରିଚ୍ଛନ୍ତ ନାହିଁ କଣାବୁ. ଆ ଯିଶ
ବିକରଣାତିରେ ଚୂରୁକ୍ଳମ ହୁଏପକାରମାଣୀ. ନବୀ(ସ)
ଜୀବିଚ୍ଛିରିକେ ଆଦେହତେତ ପ୍ରସର ପରିହାରଚ୍ଛୁମତଲୁ
ଏତେଷ୍ଟିକିମୁଣ୍ଡିତିକୁ ପକରନ ମଧ୍ୟାରାହେ ଏତେଷ୍ଟିକିମୁଣ୍ଡିକୁ ବଶ
ନବୀ(ସ)ରେ ଆଵହେଲ୍ଲିକିମୁକ୍ୟାକ୍ୟାମୁ, ଆମ୍ଲାହୁବିଳନ
ଯିକରିକିମୁକ୍ୟାକ୍ୟା ଚେତ୍ୟତ କପଦବିଶ୍ଵାସିକିଲେ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ
ଶୁରୋକାଣାଣୀ ହୁଏସୁକତଂ ଆଵତରିଚ୍ଛନ୍ତ. ବନ୍ଦତୁତ
ହୁତାଯିରିକେ ତେଣୁକର୍ଷ ଚେତ୍ୟତୁପୋଯ ଏତେତାରୁ
ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ତଥେ ତଥବ ସାକିରିକାଣ ନବୀଯୋଙ୍କ
ଶୁପାରିଶ ତେବେମନାନ୍ତରୁଶ୍ୟାଂ ହୁଏ ସ୍ଵକତତିକୁ
ବେଳିନ୍ଦ୍ର ପରିଯତ ସତ୍ୟବିରୁଦ୍ଧବୁଝୁ ବାସତିବରହିତବୁ
ମହେ ?

“ നമ്മി(സ)യെ ശുപാർശകനാക്കാൻ അല്ലാഹു നിർദ്ദേശിച്ചതിനെക്കുറിച്ച് ഇമാം രാസി (റ) പറയുന്നത് കുറഞ്ഞതിരിയ്ക്കുന്നു”

فما الفائدة في ضم استغفار الرسول إلى استغفارهم؟ قلنا: من وجوه:

الأول: أن ذلك التحاكم إلى الطاغوت الجواب عنه كان مخالفه لحكم الله، وكان أيضاً إساءة إلى الرسول عليه الصلاة والسلام إدخالاً للغم في قلبه و من كان ذنبه كذلك عليهم أن يطلبوا وجب عليه الإعتذار عن ذلك الذنب، فلهذا المعنى وجب من الرسول أن لغيره يستغفر لهم.

۱۰۰—۱۰ اسراری

“അവർ സ്വയം പൊറുക്കലിനെ തെടുന്നതോ ടോപ്പ് പ്രവാചകനും അവർക്കുവേണ്ടി പൊറുക്കലിനെ തേടണം എന്നു പറഞ്ഞതിലെ നൃായമരമനാണ് ?

നാം പറയുടെ, ഈ ചോദ്യത്തിനുള്ള മറുപടി പലവിധങ്ങളാണ് . എന്ന് : പിശാചിലേക്ക് പ്രസ്തുത പരിഹാരചുമതല ഏൽപ്പിച്ചത് അല്ലെങ്കിൽ വിധിയുടെ ലംഘനമാണ്. അത് പ്രവാചകനോട് ചീതിപ്രവർത്തി കല്ലും , അദ്ദേഹത്തിന്റെ മനസ്സിൽ വിഷമം ഉണ്ടാക്കല്ലും മാറ്റിട്ടുണ്ട്. ഒരാളുടെ തെറ്റ് ആ വിധമായാൽ മറുള്ളവരോട് ആ തെറ്റിനെക്കുറിച്ച് ഒഴിവ്കൾിവ് പറയേണ്ടതുണ്ട് . തദ്ദീസമാനത്തിൽ അവർ (കപടവിശാസികൾ) നമ്മി(സ)യോട് പൊറുക്കലിനെ ചോദിപ്പിക്കൽ അവർക്കെന്നിവാരുമായി.”

الثاني: أن القوم لما لم يرضوا بحكم الرسول ظهر منهم ذلك التمرد فإذا تابوا وجب عليهم أن يفعلوا ما يزيل عنهم ذلك التمرد وما ذاك إلا بأن يذهبوا إلى الرسول (ص) ويطلبوا منه الاستغفار .

“രണ്ട്: നിശ്ചയം ആ ജനത് (മുനാഫിവുകൾ)

“ നമ്പി(സ)യുടെ വിഡി ഇഷ്ടപ്പെടാതിരുന്നപോൾ അവരിൽ നിന്നും അനുസരണക്കേട് പ്രകടമായി . ശൈഷം അവർ പദ്ധാതപിക്കുകയാണെങ്കിൽ ആ അനുസരണ കേട് ഒഴിവാക്കുന്നതെന്നോ , അതു നിർവ്വഹിക്കാൻ അവർ ബാധ്യസ്ഥരായി . അതാവട്ടു അവർ നമ്പിയെ സമീപിക്കലും , അങ്ങേഹത്തിൽ നിന്നും ഇസ്തിഗ്‌ഹാറ് തേടലുമാണ്.”

الثالث : لعلهم إذا أتوا بالتوبية أتوا بها على وجه الخلل فإذا انضم إليها استغفار الرسول صارت مستحبة للقبول . والله أعلم (الرازى ١٠-١٦٢)

“മുന്ന്: എത്യു പക്ഷേ അവർ തന്റെ ചെയ്യുകയാ ണ്ണാക്കിൽ അതിന്റെ ധമാർത്ഥസഭാവം അതിനു നഷ്ട പ്രപാദി ഇടവന്നേക്കാം. എന്നാൽ നബി(സ) യുടെ ഇസ്തിഗ്രഹാർ (ആകൃറിവ് പരിഹരിച്ച്) അത് (തന ബി)സ്വികാരയുടെയുള്ളതാക്കിയേക്കാം.” (റാസി 10-162)

നേരക്കു നബി(സ) യുടെ ഇസ്തിർപ്പാറിനെ അണി
വാരുമാക്കുന്നതെന്നോ അത് മുന്നാഫിവുകളുടെ
പ്രവർത്തനത്തിൽ വന്നതുകൊണ്ടാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ
ഇസ്തിർപ്പാർ അവർക്ക് അനിവാര്യമായിത്തിരിന്നത്
എന്നാണ് ഇല്ലാതെനാണി (റ) വ്യക്തമാക്കുന്നത്. ആകയാൽ
ഈ സൂക്തത്തിന്റെ പരിധിയിൽ മുഴുവൻ ഭോഷിക്കളേയും
കൊണ്ട് വരുന്നത് നൂറ്റ് യുക്തമോ, സത്യസന്ധമോ
അല്ലെന്ന് മനസ്സിലാക്കാം.